

Patriotyzm gospodarczy w Polskiej armii- czyli co mamy swojego

W polskiej przestrzeni medialnej coraz częściej poruszane są kwestie uzbrojenia Polskich Sił Zbrojnych. Można usłyszeć o wielkich międzynarodowych kontraktach i o ogromnych nakładach finansowych na wojsko z budżetu centralnego. Najczęściej słyszy się o umowach kupna sprzętu od międzynarodowych firm, i o współpracach zbrojeniowych z zewnętrznymi firmami. Nasuwa się mylne wrażenie, że w Polsce generalnie nie produkuje się sprzętu wojskowego, a jeżeli jest produkowany to małą skalę. Czy tak jest naprawdę? Żeby odpowiedzieć na to pytanie, musimy prześledzić krajową produkcję sprzętu i amunicji.

Broń, która bodaj jako pierwsza przychodzi na myśl, czyli karabinów, warto skierować uwagę na Fabrykę Broni „Łucznik” w Radomiu, gdzie produkowana jest wszelkiego rodzaju broń osobista, jak np. pistolety VIS 100, czy karabinki MSBS GROT. Radomski „Łucznik” jest jednym z czołowych kontrahentów polskich sił zbrojnych¹. W 2023 roku Ministerstwo Obrony Narodowej podpisało z „Łucznikiem” kontrakt na dostarczenie 200 tys. karabinków MSBS GROT. Kilkadziesiąt kilometrów od radomskiego „Łucznika” znajdują się zakłady produkcyjne „Mesko” w Skarżysku-Kamiennej produkujące zestawy raketowe Piorun, wykorzystywane zarówno w Polskiej Armii jak i w armiach sojusznich. Umowę na dostarczanie rakiet zakłady „Mesko” zawarły z Norwegią, USA i Estonią. Firma ta jest też czołowym polskim producentem amunicji². Również ciężki sprzęt jest dostarczany przez zakład krajowy, a konkretniej przez Hutę Stalowa Wola S.A., gdzie na potrzeby między innymi Polskich Sił Zbrojnych produkowane są taktyczne pojazdy wielozadaniowe 4x4 WARAN, bojowe wozy piechoty BORSUK, samobieżne moździerz RAK i wyrzutnie rakiet LANGUSTA WR-40³. Obecnie w żadnym z polskich zakładów zbrojeniowych nie powstają czołgi, co ma się zmienić dzięki współpracy polskiej zbrojeniówki z dostawcami z Korei Południowej. Na razie są to jednak plany na przyszłość.

Bardziej złożoną kwestią jest polskie lotnictwo. W Polsce funkcjonuje kilka ważnych zakładów produkujących myśliwce, śmigłowce i samoloty, nie jest to jednak polskie przedsiębiorstwa. Dwa najważniejsze zakłady lotnicze na terenie Polski to PZL Mielec i PZL Świdnik. PZL Mielec produkuje między innymi śmigłowce S-70 Black Hawk i samoloty M28B

¹ <https://fabrykabroni.pl> (dostęp 14.03.2025)

² <https://www.mesko.com.pl/produkty> (dostęp 14.03.2025)

³ <https://businessinsider.com.pl/firmy/ten-sprzet-dla-wojska-powstaje-w-polsce-najwazniejsze-miasta-zbrojeniowki/rqm0kk2> (dostęp 14.03.2025)

Bryza i M28 05. Produkowane są tam również podzespoły do myśliwców F-16 i struktury do śmigłowców UH-60M. W swojej historii zakłady w Mielcu wyprodukowały prawie 16 tysięcy maszyn i były miejscem powstania wielu kultowych polskich samolotów, jak: PZL-37 Łoś, Lim-1, M18 Dromader, M-11 Iskra⁴. PZL Świdnik produkuje głównie śmigłowce, w tym takie modele jak: W-3PL Głuszec, AW 149 czy SW-4 Solo. PZL Świdnik podkreśla, że 80% śmigłowców zakupionych przez polskie Ministerstwo Obrony Narodowej pochodzi z ich zakładów⁵. Jeżeli na pierwszy rzut oka może się wydawać, że mamy bardzo dobry i rozbudowany rynek lotniczy, gdzie tkwi haczyk? Mimo że oba wymienione wcześniej zakłady powstawały jako zakłady polskie, obecnie znajdują się w zagranicznych rękach i jedynie znajdują się na terytorium Polski. PZL Mielec należy do amerykańskiego giganta Sikorsky Aircraft, a PZL Świdnik do włosko-brytyjskiego Leonardo Helicopter Company. Stuprocentowo polskie zakłady to Wojskowe Zakłady Lotnicze NR1 i NR2 należące do Polskiej Grupy Zbrojeniowej, jednakże zajmują się one głównie konserwacją i naprawami sprzętu, a nie ich produkcją⁶.

Trzecim kluczowym komponentem uzbrojenia wojskowego jest Marynarka Wojenna. Wśród Polaków często spotykana jest opinia, że po zmianach systemowych w Polsce zaprzestano produkcji statków lub że produkuje się je w mikro skali. Jak jest w rzeczywistości? Polską produkcją okrętów wojskowych zajmuje się między innymi Gdańska Stocznia „Remontowa”. Produkowane są w niej między innymi holowniki i niszczyciele dla polskiej Marynarki Wojennej lub okręty eksportowane np.. do Wielkiej Brytanii czy Algierii⁷. Jednym z czołowych projektów „Remontowej” jest polski niszczyciel min „Kormoran II”, którego trzy sztuki zastały zamówione przez Ministerstwo Obrony Narodowej, „mają to być ORP „Jaskółka” ORP „Rybitwa” i ORP „Czajka”. Kolejnym zakładem produkującym sprzęt na potrzeby polskiej Marynarki Wojennej jest PGZ Stocznia Wojenna, umiejscowiona w Gdyni. Produkowane są tam fregaty wielozadaniowe „Miecznik”, niszczyciele min „Kormoran” i jednostki ratownicze „Ratownik”, które za zamówienie polskiej Marynarki Wojennej mają zastąpić dwie wysłużone jednostki ORP „Piaś” i ORP „Lech”⁸. Oprócz zamówionych i realizowanych jednostek Ministerstwo Obrony Narodowej planuje zakupienie wielu jednostek, głównie pomocniczych. Ministerstwo Obrony Narodowej planuje zakup: okrętu

⁴ <https://pzlmielec.pl> (dostęp 14.03.2025)

⁵ <https://www.pzlswidnik.pl/pl/home> (dostęp 14.03.2025)

⁶ <https://businessinsider.com.pl/firmy/ten-sprzet-dla-wojska-powstaje-w-polsce-najwazniejsze-miasta-zbrojeniowki/rqm0kk2> (dostęp 14.03.2025)

⁷ <https://remontowa-rsb.pl/produkty/> (dostęp 14.03.2025)

⁸ <https://pgzsw.com.pl> (dostęp 14.03.2025)

wsparcia logistycznego „Bałtyk”, okrętu hydrograficznego „Hydrograf”, okrętu wsparcia działań połączony „Marlin” i wielu innych. Za najciekawszy przyszły projekt można uznać, pozyskiwanie bezzałogowych jednostek przeciwminowych w ramach programu „Kijanka”⁹.

W świetle podanych faktów i liczb okazuje się, że mimo iż nie jesteśmy największą potęgą morską, nasza produkcja okrętów wojennych bardzo dobrze rokuje. Zatem twierdzenia niektórych sceptyków, jakoby polska produkcja sprzętu dla Marynarki Wojennej praktycznie nie istniała, są bezpodstawne.

Nawet najlepszy sprzęt nie przełoży się na efektywność działań Polskich Sił Zbrojnych, jeśli nie będzie czym z niego strzelać i czym go zasilać. Kwestia rezerw strategicznych paliwa objęta jest tajemnicą wojskową, zatem nie sposób podać danych liczbowych dotyczących ilości paliwa zabezpieczonego na wypadek działań zbrojnych. Większość polskiego zapotrzebowania na amunicję jest zabezpieczana przez produkcję firmy „Mesko” ze Skarżyska-Kamiennej. Ostatnio w mediach głośna była sprawa niedoborów polskich pocisków artyleryjskich, warto więc nad nią się pochylić. Obecnie produkujemy około 70 tys. sztuk amunicji kalibru 155 mm rocznie, co jest stosunkowo małą liczbą zważywszy, że według raportów porównywalną liczbę pocisków zużywa Ukraina w czasie tygodnia walki na froncie. Cały czas trwa modernizacja i rozbudowa linii produkcyjnych amunicji tego kalibru, a prezes Polskiej Grupy Zbrojeniowej zapowiada zwiększenie ilości produkowanej amunicji do 200 tys. sztuk rocznie¹⁰. Mogłoby się wydawać, że to stosunkowo niewiele, jednak nie jest to jedyna trwająca inwestycja, mająca na celu zwiększenie produkcji tej amunicji, bowiem największy polski prywatny producent amunicji Grupa Niewiadów S.A. planuje w ciągu dwóch lat rozpocząć produkcję amunicji 155 mm. Planowana produkcja ma wynosić 180 tys. sztuk rocznie¹¹. Według wojskowych analiz niezbędny zapas pocisków o tym kalibrze wynosi 1 milion sztuk¹². Jeżeli Polsce uda się zgodnie z planami w ciągu kilku lat zwiększyć roczną produkcję naboju 155 mm do 380 tys. sztuk, to jesteśmy na dobrej drodze do zbudowania i przebicia minimalnej rezerwy. Dużym problemem, z którym mierzy się polska zbrojeniówka w kontekście produkcji owej amunicji jest potrzeba sprowadzania elementów koniecznych do jej wyprodukowania z innych krajów. Obecnie Polska nie ma zdolności produkcyjnej np. nitrocelulozy i innych prochów

⁹ <https://defence24.pl/sily-zbrojne/rok-2024-w-polskiej-marynarce-wojennej-opinia> (dostęp 14.03.2025)

¹⁰ <https://konkret24.tvn24.pl/polityka/polska-nie-produkuje-amunicji-jest-pewien-problem-st8342013> (dostęp 14.03.2025)

¹¹ <https://businessinsider.com.pl/biznes/polska-amunicja-155-mm-prywatna-firma-ujawnia-wielkie-plany/1d3sle8> (dostęp 14.03.2025)

¹² <https://www.pap.pl/aktualnosci/produkcja-amunicji-w-polsce-ile-mamy-broni> (dostęp 14.03.2025)

wielobazowych koniecznych do produkcji pocisków artyleryjskich, choć trwają już prace nad zmianą stanu rzeczy w tym temacie¹³.

Odpowiadając na pytanie zawarte we wstępie dotyczące polskiego sprzętu wojskowego, odpowiedź nie jest oczywista, ponieważ zależy to od jego kategorii. Na pewno bardzo dużym plusem jest wykorzystywanie przez polską armię rodzimych zasobów karabinów, pistoletów i amunicji. Ponadto możemy z dumą mówić o produkcji ciężkiego sprzętu, który oprócz wykorzystywania w Polskich siłach zbrojnych jest eksportowany do państw sojuszników. Jednakże w przypadku niektórych rodzajów sprzętu musimy polegać na naszych sojusznikach, jak na przykład w przypadku czołgów lub samolotów. Ogromne nagłady na modernizację i nowoczesne rozwiązania w polskiej zbrojeniówce powodują, że można z optymizmem patrzeć w przyszłość.

Bibliografia

<https://fabrykabroni.pl> (dostęp 14.03.2025)
<https://www.mesko.com.pl/produkty> (dostęp 14.03.2025)
<https://businessinsider.com.pl/firmy/ten-sprzet-dla-wojska-powstaje-w-polsce-najwazniejsze-miasta-zbrojeniowki/rqm0kk2> (dostęp 14.03.2025)
<https://pzlmielec.pl> (dostęp 14.03.2025)
<https://www.pzlswidnik.pl/pl/home> (dostęp 14.03.2025)
<https://businessinsider.com.pl/firmy/ten-sprzet-dla-wojska-powstaje-w-polsce-najwazniejsze-miasta-zbrojeniowki/rqm0kk2> (dostęp 14.03.2025)
<https://remontowa-rsb.pl/produkty/> (dostęp 14.03.2025)
<https://pgzsw.com.pl> (dostęp 14.03.2025)
<https://defence24.pl/sily-zbrojne/rok-2024-w-polskiej-marynarce-wojennej-opinia> (dostęp 14.03.2025)
<https://konkret24.tvn24.pl/polityka/polska-nie-produkuje-amunicji-jest-pewien-problem-st8342013> (dostęp 14.03.2025)
<https://businessinsider.com.pl/biznes/polska-amunicja-155-mm-prywatna-firma-ujawnia-wielkie-plany/1d3sle8> (dostęp 14.03.2025)
<https://www.pap.pl/aktualnosci/produkcja-amunicji-w-polsce-ile-mamy-broni> (dostęp 14.03.2025)
<https://konkret24.tvn24.pl/polityka/polska-nie-produkuje-amunicji-jest-pewien-problem-st8342013> (dostęp 14.03.2025)

¹³ <https://konkret24.tvn24.pl/polityka/polska-nie-produkuje-amunicji-jest-pewien-problem-st8342013> (dostęp 14.03.2025)